

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.218/2010/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. július 8. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A közúti baleset okozásának vétsége és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Városi Bíróság 2.B.1162/2008/21. számú ítéletét és a Fejér Megyei Bíróság 1.Bf.252/2009/3. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Városi Bíróság 2009. július 8. napján kihirdetett 2.B.1162/2008/21. számú ítéletében a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki segítségnyújtás elmulasztásának vétségében (Btk. 172. § (1) bekezdés). Ezért őt 60.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A bíróság döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségéről is.

A másodfokon eljáró Fejér Megyei Bíróság a 2009. október 29. napján kihirdetett 1.Bf.252/2009/3. számú ítéletével a II. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az elsőfokú határozat - a másodfokú bíróság által kiegészített - tényállásának lényege szerint az esti órákban az I. rendű és férje, a II. rendű terheltek közlekedtek egy személygépkocsival, melyet az I. rendű terhelte vezetett. A kereszteződéshez érve az I. rendű terhelte az "Állj! Elsőbbségadás kötelező!" jelzőtáblánál a járművel megállt, majd megkezdte az irányonként két-két forgalmi sávós úttest belső forgalmi sávjára a balra kanyarodást. Az I. rendű terheltek jobbról, a belső forgalmi sávban közlekedett a sértett személygépkocsijával kb. 65-70 km/h sebességgel. Az elé kanyarodó gépkocsit észlelve, hirtelen jobbra kormányzott. Elvesztette uralmát a jármű felett, keresztbe fordult, gépkocsijával áttért a menetirány szerinti bal oldalra, ahol egy betonoszlopnak ütközve állt meg.

A terheltek észlelték a balesetet. Ennek ellenére az I. rendű terhelte a helyszínről megállás nélkül továbbhajtott. A sértett mögött haladó gépkocsijával a tanú a terheltek után ment, a kocsitempója miatt gyakorlatilag üldöznie kellett őket, amíg a kereszteződésben a forgalomirányító fényjelző készülék piros jelzése miatt utolérte az ott megálló terhelteket. Kiszállt a gépkocsijából, a terheltek autójához lépett és a helyszínről való eltávozás miatt kérdőre vonta őket. Néhány szó után a II. rendű terhelte kioktató hangnemben vitatta feleségének a balesetben játszott közrehatását, és a tanú felszólítására reagálva határozottan megtagadta, hogy a baleset helyszínére visszatérjenek.

A terheltek a helyszínre nem mentek vissza, nem győződtek meg a sértett állapotáról, és segítségüket sem ajánlották fel.

A baleset következtében a sértett 8 napon túl gyógyuló sérüléseket: agyrázódást, jobb oldali koponyaalapi törést, kisagyi zúzódást, hámhórzsolást és a jobb arcideg perifériás bénulását szenvedte el. A sérülésekkel összefüggésben maradandó fogyatékoságot eredményező, jobb oldali kevert típusú halláscsökkenés és fülzúgás alakult ki.

A bíróság megállapította, hogy az I. rendű terhelte a KRESZ 28. § (2) bekezdés b) pontjában és az 58. § (1) és (2) bekezdésében írt közlekedési szabályt szegte meg. A II. rendű terhelte cselekményét a Btk. 172. § (1) bekezdésébe ütköző segítségnyújtás elmulasztása vétségének minősítette.

A határozat jogi indokolása a gépkocsit vezető I. rendű terheltre róta, hogy a baleset észlelését követően megállási, s ezzel segítségnyújtási kötelezettségét is elmulasztotta. A II. rendű terhelte felelősségét abban látta megállapíthatónak, hogy nem szólította fel feleségét a megállásra, illetve arra, hogy a baleset helyszínére térjen vissza.

A jogerős ügydöntő határozattal szemben a II. rendű terhelt védője útján terjesztett elő - a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjára alapított - felülvizsgálati indítványt. Ebben előadott indokai szerint a II. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor. Ezért a megtámadott határozatok megváltoztatását és a II. rendű terhelt felmentését indítványozta.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a tanú megjegyzését elfogadva a tényállást kiegészítette. Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt, mint a jármű utasa, a gépjárművezető tetteiért nem tehető felelőssé. Utasítást erre - jogalap hiányában - nem adhatott. Ezen a jogi helyzeten az I. rendű terhelttel fennálló házastársi kapcsolata sem változtathatott. A mozgó járműből sem szállhatott ki. A közlekedési jelzőlámpánál történt megálláskor - a forgalmi okok miatt - nem volt lehetősége kiszállni a gépkocsiból, és a helyszínre visszatérni. Ezért tettesként elkövetett segítségnyújtás elmulasztása a terhére nem állapítható meg.

A Legfőbb Ügyészség BF.902/2010. számú írásbeli nyilatkozatában - és képviselője a nyilvános ülésen - az indítványában a kifejtett védői álláspontban foglaltakat részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartva a sérelmezett határozatok hatályban tartását indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal egyezően szólalt fel.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében a tényálláshoz kötöttség érvényesül. E korlátozással függ össze, hogy e rendkívüli jogorvoslati eljárásban nem támadható az alapügyben eljáró bíróság tényállás megállapítását eredményező, bizonyítékértékelő tevékenysége.

A felülvizsgálati indítványában a védő az irányadó tényállástól eltérő körülményekre hivatkozott: állítása szerint a II. rendű terhelt nem észlelte a balesetet, a baleset helyétől több mint egy kilométer távolságra megálló gépkocsiból pedig az egyébként forgalmas útkereszteződésben kiszállni sem volt lehetősége. Amikor feleségével visszatért a baleset helyszínére a mentő ott volt, és látta, hogy a sértett a saját lábán ment a mentőgépkocsihoz.

Az irányadó tényállás azonban azt tartalmazza, hogy bár a terheltek észlelték a balesetet, - a helyszínről megállás nélkül távoztak, és oda később sem tértek vissza. A jelzőlámpánál történt megállás és a

baleset helyszíne közötti távolságra, miként az útkereszteződés forgalmára a tényállásban nincs adat.

A Legfelsőbb Bíróság az irányadó tényállás figyelembe vételével vizsgálta az indítvány anyagi jogi támadását megalapozó érveket, és megállapította, hogy a felülvizsgálati indítványnak az anyagi jogi jogsértésre történt hivatkozása sem alapos.

A Btk. 172. §-ának (1) bekezdése értelmében a segítségnyújtás elmulasztásának vétségét az követi el, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van. E törvényi tényállás alkalmazása során kialakult bírói gyakorlat szerint az elvárható segítség megadása több résztevékenységből, folyamatos magatartásból áll, amelynek minden esetben az első mozzanata a helyszínen illetve annak közelében történő megállás, s a segítségnyújtás szükségességéről való meggyőződés.

Nyilvánvalóan különbség van a balesetet észlelő, de meg nem álló gépjárművezető, illetve a baleset észlelése után továbbhaladó járműben tartózkodó utas segítségnyújtási kötelezettsége között a tőle elvárhatóság körében.

A gépkocsiban való pusztá jelenlét - a segítségnyújtás elmulasztásával történő, de kifejezésre nem jutó belső egyetértés - utasításadási jog hiányában nem alapozza meg a felelősséget (BJD.1164.).

Az irányadó tényállás szerint a terheltek - így a felülvizsgálatot kérő II. rendű terhelte is - a kétszer kétsávos úton keresztbe forduló, majd a bal oldalon oszlopnak ütköző járművet észlelte. A jelzőlámpánál a balesetre figyelmeztető és a helyszínre való visszatérésre felszólító személy kérését határozottan megtagadta, a kocsiból történő kiszállást ekkor sem kísérelte meg, és később sem ment vissza a helyszínre.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta azt a védői álláspontot, hogy az utas - a segítségnyújtás szükségességéről való meggyőződési kötelezettség teljesítése érdekében - nem köteles a mozgó járműből kiugrani, közvetlen utasításadási jogkör hiányában pedig a gépkocsit vezető feleségét sem utasíthatja az azonnali megállásra. Ekként a II. rendű terheltek az I. rendű terhelte által vezetett gépkocsi utasaként nem volt lehetősége a baleset bekövetkezésének közvetlen helyszínén kiszállni a járműből. A baleset helyszínétől távolabb, a tilos jelzésre megálló gépkocsit azonban már a II. rendű terhelte is elhagyhatta volna, és a felszólításnak megfelelően, oda akár gyalogosan visszatérhetett volna. Ekként megnyílt számára annak a lehetősége is, hogy a segítségnyújtás körébe tartozó kötelezettségeiből valamit teljesítsen. Különösen azért, mert az őt követő gépkocsivezető visszatérésekor is csupán

három fiatalember volt a baleset helyszínén, és csak ezután jöttek az intézkedésre felkért rendőrök (elsőfokú ítélet 5. oldal alulról hatodik és hetedik sor). Az ítéleti tényállásból következően tehát amikor a tanúval egy időben vagy rövid időn belül utána a helyszínre ért volna, a sértett még ellátatlan volt.

A Legfelsőbb Bíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül állapították meg, ezért a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A Be. 3. § (4) bekezdése kizárja a Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést, és a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja felülvizsgálatnak nincs helye. Az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. július 8.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
Kné